

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-AVIS-2015|127-217)

betreffende het

programma van de openbare dienst opdrachten 2016 van SIBELGA

Opgesteld op basis van artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en op basis van artikel 9 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

27 november 2015

Inhoudsopgave

1	Juridische grondslag.....	4
2	Context en voorgeschiedenis	4
3	Openbare dienstopdrachten van sociale aard 2016	4
3.1	Werkingbudget.....	4
3.2	Analyse van het programma.....	6
3.2.1	Beheer van de beschermde afnemers	6
3.2.2	Levering van elektriciteit aan de beschermde afnemers	12
3.2.3	Technische prestaties (plaatsing en verwijdering van begrenzers)	15
3.2.4	Beheer van de beschermde afnemers gas	16
3.2.5	Plaatsing van gasstoppen.....	19
4	Dienst voor de behandeling van klachten	20
5	Bevoorrading van beurzen en feestelijkheden	20
6	Openbare verlichting van gemeentewegen.....	21
6.1	Investeringsprogramma	21
6.2	Energiekadaster van de straatverlichting.....	22
6.3	Bouwactiviteiten.....	25
6.3.1	Bouw van de installaties.....	25
6.3.2	Activiteiten in verband met tests ter plaatse, REG-studies en lichtplannen	26
6.4	Onderhoud van het park	28
6.4.1	Systematische vervanging van de lampen.....	28
6.4.2	Depannage en reparatie van schade aan de installaties.....	28
6.5	Verbruik en facturatie van de openbare verlichting	29
7	Gebudgetteerde globale kostprijs van de openbare dienstverplichtingen.....	31
8	Coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019	33
8.1	Tariefvoorstel – Elektriciteit	33
8.2	Tariefvoorstel - Gas	35
9	CONCLUSIES.....	37

Lijst van de illustraties

Figuur 1: Evolutie van het aantal beschermde afnemers in de periode 2010-2014.....	8
Figuur 2: Maandelijks evolutie van het aantal beschermde afnemers en winterafnemers (elektriciteit).....	9
Figuur 3: Maandelijks evolutie van het aantal beschermde afnemers (elektriciteit) in de eerste helft van 2015.....	10
Figuur 4: Maandelijks evolutie van het aantal beschermde afnemers (gas) in de eerste helft van 2015.....	10
Figuur 5: Verdeling van het budget voor het programma voor 2016.....	22
Figuur 6: Evolutie van het aantal verlichtingspalen.....	23
Figuur 7: Evolutie van de vermogensverdeling van de 4 belangrijkste soorten verlichtingspalen.....	24
Figuur 8: Aantal vastgestelde defecten.....	29
Figuur 9: Evolutie van het stroomverbruik van de openbare verlichting.....	30

Lijst van de tabellen

Tabel 1 : werkingsbudget voor de openbare dienststopdrachten van sociale aard	5
Tabel 2: Kosten van de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers voor 2016.....	13
Tabel 3: Kosten van de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers – vergelijking budget 2013-2016	15
Tabel 4: Budget.....	16
Tabel 5: De budgetprognose toegewezen aan de dienst beheer van de beschermde en winterafnemers.....	17
Tabel 6: Basiselementen van het budget.....	18
Tabel 7: Kosten van de levering van gas aan de beschermde en winterafnemers - vergelijking budget 2013-2016	19
Tabel 8: Budget dienst klachtenbehandeling.....	20
Tabel 9: Budget openbare verlichting.....	22
Tabel 10: Kadaster van het verlichtingspalenpark, geïnstalleerd midden 2015	24
Tabel 11 Gebudgetteerde globale kostprijs van de openbare dienstverplichtingen (in euro).....	32
Tabel 12: Evolutie van de tariefprognoses ten opzichte van het jaarprogramma van de DNB.....	33
Tabel 13 - Financiering van projecten door het fonds voor de regulering van elektriciteitstarieven... ..	33
Tabel 14 - Evolutie van het OSP-programma en geraamde tarieven - elektriciteit	34
Tabel 15 – Evolutie van het budget voor het beheer van beschermde elektriciteitsafnemers	34
Tabel 16 - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers - elektriciteit.....	35
Tabel 17 Evolutie van het OSP-programma en geraamde tarieven - gas.....	35
Tabel 18 – Evolutie van het budget voor het beheer van beschermde elektriciteitsafnemers	36
Tabel 19 - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers - gas	36

I Juridische grondslag

Het uitvoeringsprogramma voorgesteld door de Brusselse distributienetbeheerder SIBELGA, heeft betrekking op de openbare dienststopdrachten zoals gedefinieerd in artikel 25 van de ordonnantie van 19 juli 2001, gewijzigd op 20 juli 2012, betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de elektriciteitsordonnantie”) en in artikel 19 van de ordonnantie van 1 april 2004, gewijzigd op 20 juli 2012, betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna “de gasordonnantie”).

2 Context en voorgeschiedenis

SIBELGA heeft aan BRUGEL haar programma van de openbare dienststopdrachten 2014 overgemaakt via mail op 22 september 2015.

3 Openbare dienststopdrachten van sociale aard 2016

3.1 Werkingsbudget

De “indirecte werkingskosten”, die werden geraamd voor het geheel van de verschillende activiteiten die betrekking hebben op de openbare dienststopdrachten, zijn bestemd om de kosten te dekken die door de departementen / ondersteunende diensten van SIBELGA worden gegenereerd, alsook om bepaalde andere extra kosten te dekken.

Het mechanisme dat toelaat om de Overheads en andere extra kosten te ramen, werd door SIBELGA voorgesteld in haar programma voor de uitvoering van de openbare dienststopdrachten in 2008.

De door SIBELGA voorgestelde budgetten houden rekening met de indexeringsparameters en een aantal daarvan zijn van toepassing op het geheel van de kosten.

De meest significante kosten (loonkosten, IT-kosten, kosten voor facility management, bijdragen, heffingen, verzekeringen, enz.) worden gedeeld door het aantal voltijdse equivalenten die in dienst zijn bij Sibelga. Deze formule geeft het bedrag van de extra kosten verbonden met deze posten per voltijds equivalent (VTE).

De onderstaande door SIBELGA voorgestelde tabel geeft een overzicht van de extra kosten geraamd voor 2016 en vergelijkt ze met de kosten die werden geraamd voor 2012, 2013 en 2014.

Bij de lezing van deze tabel stellen we vast dat de voorgestelde bedragen vergelijkbaar zijn met deze van de voorbije drie jaar.

Tabel I : werkingsbudget voor de openbare dienstopdrachten van sociale aard

Extra kost	Basis	2013	2014	2015	2016
Overheads	VTE	64.50 0 €	64.50 0 €	66.00 0 €	66.00 0 €
NAM-structuur	VTE	7.500 €	7.500 €	7.500 €	7.500 €
Aankopen	Stocks/materialen/onderaanneming/diensten	2%	2%	2%	2%
Magazijn	Stocks/materialen	20%	20%	20%	20%
Controlling & reporting	VTE en onderaanneming	0,5%	0,5%	1%	1%

Bron: Sibelga

Sinds de herziening van de gas- en elektriciteitsordonnanties in 2011 worden alle kosten voor de openbare dienstopdrachten van de netbeheerder volledig gedekt door de nettarieven.

In het kader van de zesde staatshervorming werd de bevoegdheid om de distributietarieven voor elektriciteit en gas te bepalen en vast te leggen geregionaliseerd. De Brusselse ordonnantie van 8 mei 2014 kent deze bevoegdheid toe aan Brugel en legt bepaalde richtlijnen vast die bij de tariefmethodes moeten worden nageleefd.

De ordonnantie stelt meer bepaald dat:

- de tarieven op een transparante manier rekening houden met de kosten voor de uitvoering van het budget voor openbare dienstopdrachten
- Brugel beslist over de goedkeuring, onverminderd haar mogelijkheid om de kosten te controleren in het licht van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, van de aanpassingsvoorstellen voor de tarieven van de distributienetbeheerders aan alle wijzigingen van openbare dienstverplichtingen, uiterlijk drie maanden na de overdracht door de distributienetbeheerder van dergelijke wijzigingen
- De kosten in verband met openbare dienstverplichtingen en -opdrachten kunnen niet aan stimulerende regelgeving worden onderworpen, noch aan een beslissing op basis van vergelijkingsmethoden.

Bovendien bepaalt de ordonnantie van 8 mei 2014 dat het verslag over de uitvoering van alle openbare dienstopdrachten en -verplichtingen een vergelijking moet bevatten tussen het ingeschreven en uitgevoerde budget voor de openbare dienstverplichtingen enerzijds en de ontvangsten die de distributienetbeheerder in zijn tariefvoorstel vermeldt anderzijds.

In de tariefmethode zijn de kosten voor de niet-beheersbare openbare dienstverplichtingen vastgelegd, d.w.z. de kosten waarover de netbeheerder geen rechtstreekse controle kan uitoefenen.

Het bestaan van saldi¹ als gevolg van het verschil tussen de werkelijke kosten en de voorziene kosten zal door Brugel worden geanalyseerd in het kader van de jaarlijkse naculcatie.

In de tariefmethodes wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat de tarieven voor de openbare dienstverplichtingen vooral door klantencategorieën gedragen moeten worden die van de diensten in verband met deze verplichtingen genieten.

Op 12 december 2014 werden alle distributietarieven en in het bijzonder de tarieven voor openbare dienstverplichtingen goedgekeurd door Brugel. Deze tarieven worden trouwens weergegeven in een apart tariefoverzicht, overeenkomstig de tariefmethodes.

Het budget voor het OSP-programma 2016 ligt 2,9% lager dan het in het tariefvoorstel geraamde budget.

3.2 Analyse van het programma

3.2.1 Beheer van de beschermde afnemers

3.2.1.1 Beschrijving van de opdrachten

Sinds 1 januari 2007 moet SIBELGA, in het kader van haar openbare dienstopdrachten, een bevoorrading en een hoogwaardige klantendienst garanderen aan de gezinnen die het statuut van "beschermde afnemer" hebben verkregen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

We herinneren hier kort aan de voorwaarden voor de toekenning van het statuut:

Genieten van het specifiek sociaal tarief (SST) op federaal niveau;

- Verwikkeld zijn in een proces van schuldbemiddeling via een erkend bemiddelingscentrum of een vonnis in collectieve schuldenregeling hebben verkregen;
- Als beschermde afnemer erkend zijn door het OCMW van de gemeente op basis van een sociaal onderzoek;
- Als beschermde afnemer erkend zijn door BRUGEL op basis van inkomen en gezinssamenstelling;
- Erkend zijn door een ziekenfonds als begunstigde van het OMNIO-statuu

De principes van de noodlevering zijn de volgende:

- Schorsing van het contract van de beschermde afnemer met zijn commerciële leverancier en tijdelijke levering van de energie via SIBELGA;

---

¹ Het beheer en de toewijzing van tariefsaldi zijn vastgelegd in punt 5.2 van de tariefmethodes voor gas en elektriciteit (<http://www.brugel.be/fr//tarifs-de-distribution/methodologie-tarifaire-2015-2019>).

- Plaatsing van een vermogensbegrenzer van 2.300 W als de beschermde afnemer hierover nog niet beschikt. Het OCMW kan de verzwaring van de meter vragen tot 4.600 W;
- Facturatie door SIBELGA van de energie aan het sociaal tarief;
- In geval van niet-naleving van het aanzuiveringsplan bij de commerciële leverancier zal de energie aan de beschermde afnemer worden gefactureerd aan het maximumtarief door SIBELGA en zal zijn begrenzer worden beperkt tot 2.300 W als hij een begrenzer had van 4.600 W;
- Terugkeer van de beschermde afnemer naar zijn commerciële leverancier van zodra hij zijn volledige schuld heeft aangezuiverd;
- Verlies van het statuut van beschermde afnemer als de afnemer niet het bewijs heeft geleverd dat hij nog steeds aan toekenningsvoorwaarden voldoet.

De opdrachten van SIBELGA in verband met het beheer van de beschermde afnemers zijn de volgende:

- Instaan voor de levering van energie aan alle beschermde afnemers;
- Een adequate facturatedienst leveren;
- Instaan voor de opvolging van de wanbetalingen en de noodzakelijke acties ondernemen voor de inning van de schuld die kunnen gaan tot de aanvraag om het contract te verbreken bij het vredegerecht
- De zesmaandelijke informatie, verstuurd door de commerciële leveranciers betreffende de naleving van de afbetalingsplannen van de beschermde afnemers opvolgen en indien nodig het maximumtarief toepassen;
- De toegangsvoorwaarden van de beschermde afnemers periodiek controleren en de terugkeer naar de commerciële leverancier verzekeren indien nodig.

In tegenstelling tot wat op pagina 7 van het programma van SIBELGA te lezen staat, kan de beschermde afnemer pas vragen om de begrenzer te laten weghalen wanneer hij de helft van zijn schuld heeft aangezuiverd. Deze bepaling uit de elektriciteitsordonnantie is uitsluitend voorbehouden aan niet-beschermde huishoudelijke afnemers bij wie een vermogensbegrenzer geplaatst werd op verzoek van de commerciële leverancier.

3.2.1.2 Evolutie van het aantal beschermde afnemers

In haar programma voor 2016 vermeldt Sibelga dat het aantal beschermde afnemers de laatste vier jaar sterk gedaald is en nog meer sinds eind 2013.

Voor deze daling worden drie redenen van structurele aard genoemd:

- Mechanisme in verband met het verlies van statuut, krachtens de ordonnantie van 20 juli 2011;
- Leveranciers namen vaker afnemers terug die hun schuld hadden aangezuiverd;

- De toepassing van het maximumtarief door SIBELGA voor beschermde afnemers die hun aanzuiveringsplan niet naleefden.

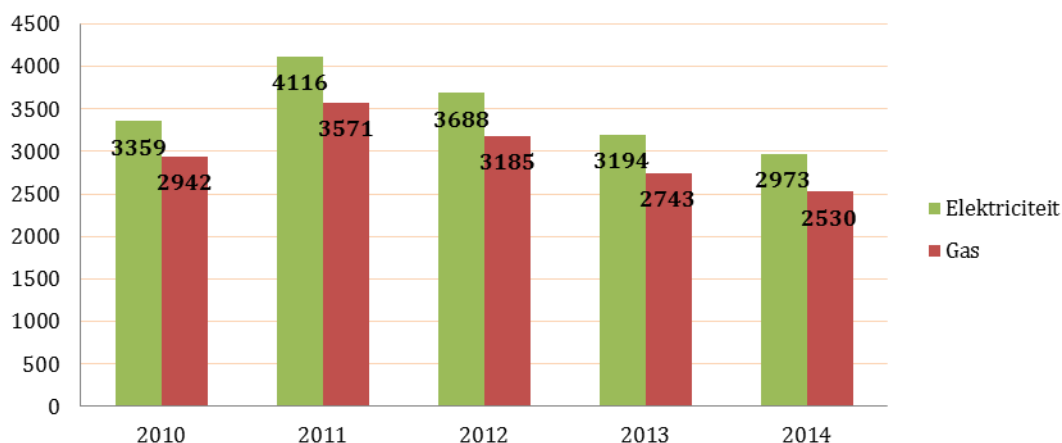
SIBELGA herneemt ook de opmerkingen van BRUGEL in haar verschillende verslagen:

- De automatische plaatsing van een vermogensbegrenzer
- Het feit dat het verschil tussen het sociaal tarief en het gemiddelde tarief van de leveranciers in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet groot genoeg is om klanten te stimuleren.
- Het complexe beheer van het statuut van beschermde afnemer, dat de afnemer verplicht om twee maandelijks facturen te betalen (één voor zijn betalingsplan met de commerciële leverancier en één tussentijdse factuur voor SIBELGA).
- Het beheer van het statuut van beschermde afnemer is een zware administratieve last voor het OCMW.

BRUGEL behandelde deze oorzaken in detail in haar laatste jaarverslag voor 2014.

Figuur 1: Evolutie van het aantal beschermde afnemers in de periode 2010-2014

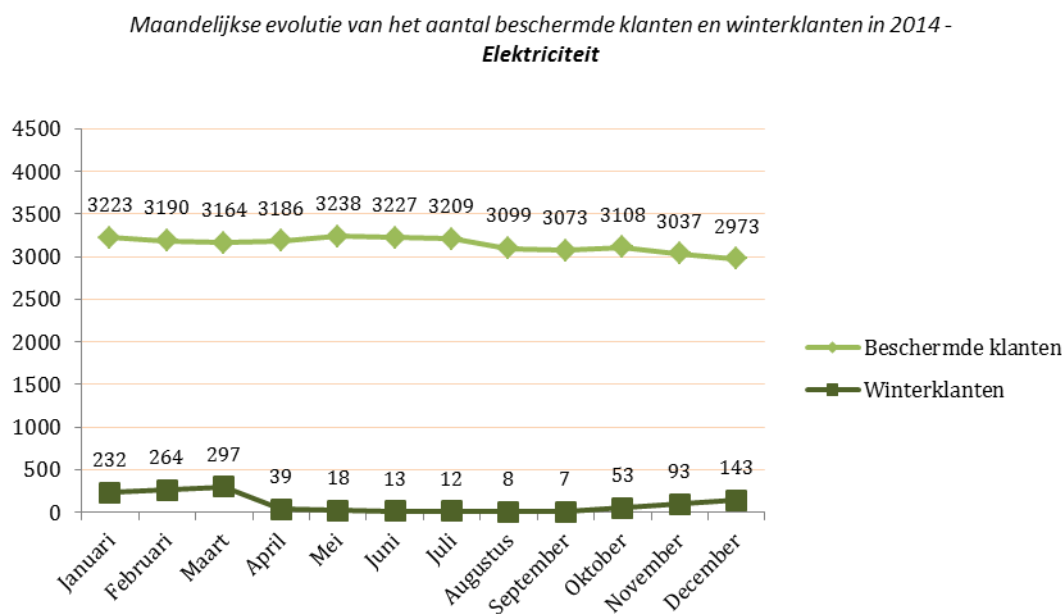
Evolutie van het aantal klanten dat bevoorraad werd door de noodleverancier in de periode 2010-2014

Bron: Sibelga

Figuur 2: Maandelijkse evolutie van het aantal beschermde afnemers en winterafnemers (elektriciteit)

Bron: Sibelga

SIBELGA stelt voor om een gemiddeld aantal van 3000 beschermde afnemers te behouden voor 2016.

In haar vorige verslagen vermeldde BRUGEL reeds dat de vooruitzichten van SIBELGA niet gerealiseerd zouden worden en met reden.

In haar advies omtrent het MSP-programma voor 2015 had BRUGEL reeds opgemerkt dat het aantal beschermde afnemers voor elektriciteit in 2015 minder dan 3.000 huishoudens zou bedragen. Eind september was dat minder dan 2.600 afnemers.

We moeten dan ook vaststellen dat de in het kader van dit programma gemaakte veronderstellingen van SIBELGA doen vermoeden dat die beduidend boven het werkelijke aantal zullen liggen.

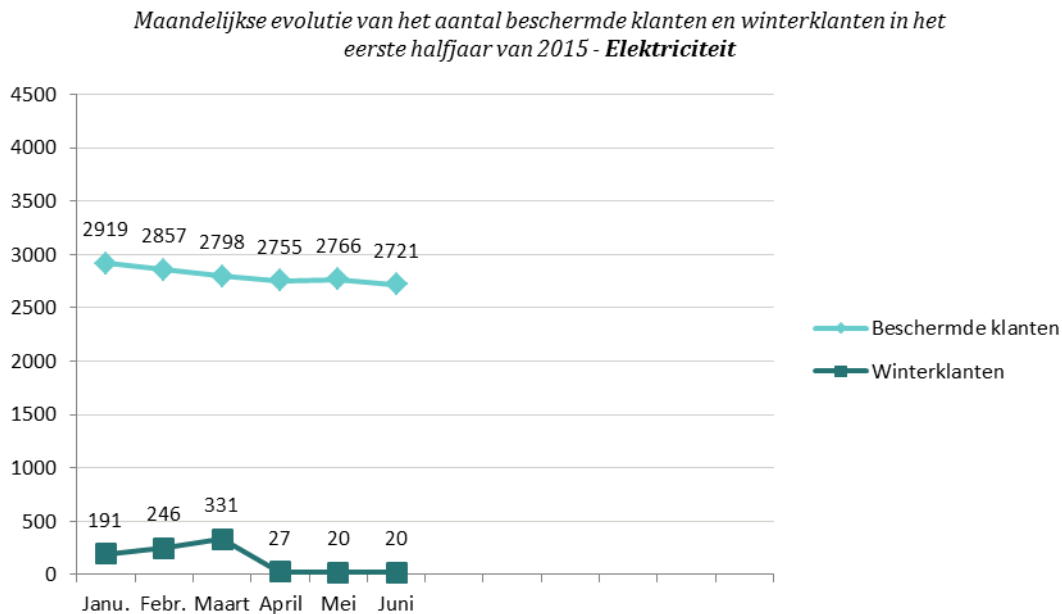
Zoals reeds vermeld, noemde BRUGEL meermaals de afschaffing van het statuut van beschermde afnemer.

De maandelijkse cijfers die in 2015 werden meegedeeld, rekening houdend met het aantal IN (afnemer die beschermd wordt) en OUT (afnemer die niet langer beschermd wordt), veranderen daar niets aan; het maandelijkse aantal OUT-afnemers is altijd groter dan het aantal IN-afnemers. Het gevolg hiervan is dat het aantal beschermde afnemers voortdurend daalt.

We kunnen dan ook stellen dat het aantal van 3.000 beschermde afnemers, zoals aangehaald door SIBELGA, sterk overdreven is.

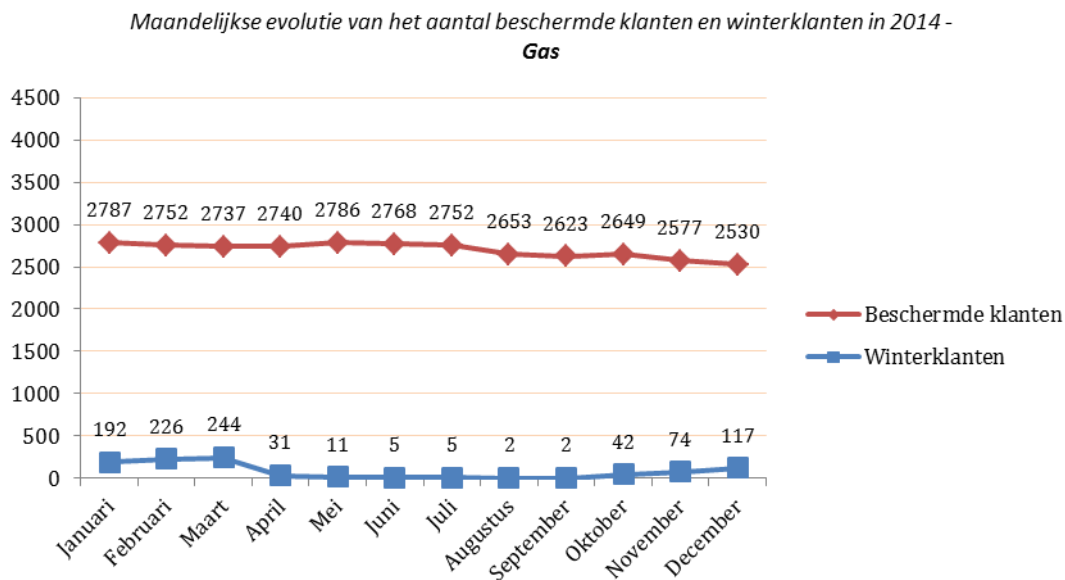
Rekening houdend met verschillende afwijkingen, zou het beter zijn om een gemiddeld aantal van 2.500 beschermde afnemers te hanteren, d.w.z. bijna 20% minder ten opzichte van de schatting van de netbeheerder.

Figuur 3: Maandelijks evolutie van het aantal beschermde afnemers (elektriciteit) in de eerste helft van 2015

Bron: Sibelga

Figuur 4: Maandelijks evolutie van het aantal beschermde afnemers (gas) in 2014

Bron: Sibelga

Wat de evolutie van het aantal winterafnemers betreft, zowel die voor gas als die voor elektriciteit, kunnen de schattingen van SIBELGA opwaarts worden herzien, gelet op de evolutie van de praktijken van commerciële leveranciers in verband met hun interne beheer met het oog op de opzegging van hun contract.

Zoals BRUGEL al stelde in haar jaarverslag voor 2014, bevestigd door de afsluitingscijfers voor 2015 die in de kwartaalverslagen van de regulator worden vermeld, hebben de commerciële leveranciers hun praktijken opgedreven; enerzijds dienden ze bij de vrederechter meer aanvragen en dagvaardingen in om het contract op te zeggen, anderzijds versterkten ze hun teams om de betekening van vonnissen nauwer op te volgen.

De komende maanden zou het aantal afsluitingen dan ook sterk moeten toenemen. Na de betekening van het vonnis en in afwachting van het einde van de winterperiode zou ook het aantal winterafnemers moeten stijgen dat stroom krijgt van een leverancier van de laatste kans.

3.2.1.3 Analyse van de werklust en budget

We herinneren eraan dat SIBELGA sinds 1 januari 2007 voor het beheer van de beschermde afnemers een phone center, een onthaalbureau en een "back office" heeft geïnstalleerd en online consulteerbare informatie op de website van Sibelga heeft geplaatst.

ELEKTRICITEIT

Voor 2016 voorziet Sibelga het volgende budget voor de dienst voor het beheer van de beschermde en winterafnemers:

Tabel 1: Budget voor de dienst voor het beheer van de beschermde en winterafnemers (in euro)

Besch klant E	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016
Personeel	848.907	756.063	727.141	597.821 (-29.58%)
Huur	56.148	57.496		
Directe werkingskosten	169.863	162.421	137.730	138.975
Indirecte werkingskosten	705.238	642.022	561.045	463.565 (-34.27%)
Totaal	1.780.156	1.618.002	1.425.916	1.200.36

Bron: Sibelga

Het lijkt interessant om de cijfers voor de jaren 2013 tot 2016 te analyseren en de nadruk te leggen op de zeer sterke daling van de personeelskosten (bijna -30%) en de werkingskosten (- 34%) en dat op 4 jaar tijd. Dat is bijzonder veel.

Voor 2015 verwacht Sibelga een personeelsbestand van 12,7 VTE's (tegenover 16,2 VTE's bij het programma voor 2013 en 13,8 VTE's bij het programma voor 2014).

Voor 2015 wil het een personeelsbestand van 10,5 VTE's handhaven, met 6,25 VTE's voor de taken in verband met de switching van de facturatie en inning.

Het aantal medewerkers dat instaat voor het beheer van beschermde afnemers, kan overdreven lijken voor een volgens ons gemiddeld aantal van 2.500 beschermde afnemers.

3.2.2 Levering van elektriciteit aan de beschermde afnemers

De door Sibelga gemaakte schattingen van het energieverbruik zijn enerzijds gebaseerd op een gemiddeld aantal van 3.000 beschermde afnemers en anderzijds op een stabiele "commodity" aankoopprijs.

We herinneren eraan dat de prijs waaraan Sibelga de "commodity" (geleverde elektriciteit) aankoopt bij de leverancier geen vaste prijs is voor meerdere jaren. Hij verschilt van jaar tot jaar en zelfs van maand tot maand. De prijs verschilt in functie van de beursparameters (Endex). De prijs waarmee Sibelga rekening houdt voor het opstellen van het ODO-budget is de gemiddelde verkregen prijs over het jaar.

De verkoopprijs voor het specifiek sociaal tarief steeg van 139,19 € in 2015 naar 148,08 €/MWh in 2016, terwijl de aankoopprijs voor elektriciteit van 1.536.810 € in 2015 daalde naar 1.300.162 €, goed voor een daling van 15%.

Tabel 2: Kosten van de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers voor 2016

	Budg.2016
Gemiddeld aantal beschermde afnemers	3.000
Gemiddeld aantal winterafnemers tijdens de winterperiode	180
Gemiddeld verbruik (kWh/jaar) ²	3.000
Verkoop	
Specifiek Sociaal Tarief, inclusief federale toeslag (augustus 2015 - januari 2016) (€/MWh)	148.08
Facturatie aan de beschermde afnemers (€)	1.332.728
Facturatie aan de winterafnemers (€)	38.838
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen van beschermde afnemers (€) ³	407.215
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen van winterafnemers (€) ⁴	34.954
Aankoop	
Aankoopprijs ("commodity" + T&D-kosten + heffingen en toeslagen) (€/MWh)	144.46
Aankoop elektriciteit voor het verbruik van de beschermde afnemers (€)	1.300.162
Aankoop elektriciteit voor het verbruik van de winterafnemers (€)	39.005
Tussenkost van het federaal fonds ten gunste van de beschermde afnemers (€)	81.845

Bron: Sibelga

Het bedrag van de toeslagen die worden toegepast op het transporttarief verschilt eveneens van jaar tot jaar. Vooral voor de federale bijdrage.

Tot slot, voor wat de distributietarieven betreft (Sibelga), wijzen we erop dat de wegenisretributie (die wordt opgenomen in de prijs) elk jaar wordt geïndexeerd.

Deze factoren op zich tonen al aan hoe moeilijk het is om de aankoopprijs voor energie te voorspellen.

² door winterafnemers voor elektriciteit, ervan uitgaande dat een winterafnemer de helft van een niet-winterafnemersverbruikt

³ Goed voor ongeveer 30% van de gefactureerde bedragen

⁴ Goed voor ongeveer 90% van de gefactureerde bedragen

Het specifiek sociaal tarief is het laatste gekende tarief, hetzij het tarief dat de CREG heeft vastgelegd voor de periode van augustus 2015 tot januari 2016.

Voor de post "tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen" en dus ook van de onbetaalde bedragen die definitief werden afgeschreven door SIBELGA en die ten laste komen van het ODO-budget, worden de bedragen die werden berekend voor de beschermde afnemers geraamd op 30% van de gefactureerde bedragen.

Wat "winterafnemers" betreft, is de schatting iets minder hoog dan die voor het programma voor 2015.

Wat de post "tussenkost van het federaal fonds ten gunste van de huishoudelijke beschermde afnemers" betreft: deze dekt de tussenkost van het federaal fonds die is bestemd om Sibelga gedeeltelijk schadeloos te stellen voor de eventuele verliezen die ze heeft geleden bij de verkoop van energie aan de huishoudelijke beschermde afnemers aan een opgelegde prijs (hetzij het SST). Deze afnemers vertegenwoordigen 30% tot 35% van het totale aantal beschermde afnemers.

Deze tussenkost dekt alleen de dossiers van afnemers die beschermd zijn omdat ze van het SST genieten in termen van de federale wetgeving (en dus niet het geheel van de beschermde afnemers in de zin van de Brusselse ordonnances).

Sinds 1 april 2012 worden alleen de verliezen die resulteren uit een verschil tussen het SST en de gemiddelde verkoopprijs op de markt in aanmerking genomen. Deze gemiddelde verkoopprijs wordt berekend op basis van een gewogen gemiddelde van de prijzen van de leveranciers die aanwezig zijn op het Brusselse grondgebied. Deze referentieprijs is lager dan deze van de voorgaande jaren, met als gevolg een zeer sterke daling (bijna met 2/3) van de voorgestelde bedragen ten laste van het Federaal Fonds.

Zoals vermeld in het jaarverslag van BRUGEL voor 2014, stelt BRUGEL zich vragen bij de beweegredenen om onderscheid te maken tussen twee klassen van afnemers, terwijl de gefactureerde kosten door de openbare dienstverplichting worden gedekt.

In de praktijk worden alle beschermde afnemers door SIBELGA gefactureerd tegen het sociaal tarief; niettemin kregen enkel de Brussels beschermde afnemers een factuur op basis van de federale toeslag.

Voor 36% van de Brusselse beschermde afnemers die van het federale specifieke sociale tarief genieten, is deze toeslag niet van toepassing.

Het gevolg hiervan is dan ook twee verschillende tarieven voor de door SIBELGA gefactureerde afnemers.

BRUGEL is van mening dat het verschil ten gevolge van deze twee tarieven door het budget voor de openbare dienstverplichting gedekt kan worden en dat het beheer van de leverancier van de laatste kans op die manier vereenvoudigd kan worden.

Tabel 3: Kosten van de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers – vergelijking budget 2013-2016

	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016
Geraamde aankoopprijs (€/MWh)	159,35	149,20	150,67	144,46
Aankoop elektriciteit voor het verbruik van de beschermde afnemers	2.074.269	1.734.408	1.582.010	1.339.167
Prijs van de facturatie aan de beschermde afnemers (€/MWh)	139,85	139,11	139,19	148,08
Facturatie aan de beschermde afnemers	1.784.721	1.617.138	1.461.545	1.371.566
Tussenkost door het federaal fonds	312.276	114.022	119.621	81.845
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen	583.730	506.682	471.398	442.170
Totaal	561.002	509.931	472.242	327.925 (-30.56%)

Bron: Sibelga

3.2.3 Technische prestaties (plaatsing en verwijdering van begrenzers)

In het kader van haar openbare dienst opdrachten is Sibelga belast met de plaatsing en verwijdering van vermogensbegrenzers en de technische operaties voor het afsluiten van meters na een beslissing van de vrederechter.

Als we de evolutie bekijken van het aantal geplaatste begrenzers sinds 2010, stellen we het volgende vast:

- Op 31/12/2011: 18.046 begrenzers, hetzij een stijging van 19% ten opzichte van 31/12/2010;
- Op 31/12/2012: 20.594 begrenzers, hetzij 14% meer dan op 31/12/2011;
- Op 31/12/2013: 21.007 begrenzers, hetzij 2% meer dan op 31/12/2012;
- Op 31/12/2014: 21.221 begrenzers, hetzij 1% meer dan op 31/12/2013.

Na lezing van de cijfers voor 31/12/2014 moeten we vaststellen dat het aantal geplaatste begrenzers gestabiliseerd is.

Sibelga heeft zich op deze cijfers gebaseerd om de nodige mensen en materiële behoeften te voorspellen in 2016 voor het geraamde volume interventieaanvragen voor een stabiele situatie.

Gelet op het voorgaande en rekening houdend met een daling van het aantal interventieaanvragen, intern gekoppeld aan een soepelere herverdeling van de taken tussen eigen en extern personeel, stelt

Sibelga een budget voor 2016 voor dat, zowel wat onderaanneming betreft als wat de eigen personeelskosten betreft, 20% lager ligt ten opzichte van het programma voor 2015. We wijzen er trouwens op dat het budget voor 2015 reeds 20% lager lag dan het budget voor 2014.

Tabel 4: Budget

	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016	2016 t.o.v. 2015
Personeel	1.351.437	1.340.890	1.062.779	845.981	(-20,40%)
Onderaanneming	1.583.222	1.431.528	1.114.402	991.997	(-10,98%)
Materiaal	138.287	127.313	123.493	116.400	(-5,74%)
Directe werkingskosten	120.662	118.301	87.211	94.624	(-8,50%)
Indirecte werkingskosten	1.405.960	1.351.850	1.090.205	817.387	(-25,02%)
Totaal	4.599.568	4.369.882	3.478.090	2.866.389	-17,59%

Bron: Sibelga

We kunnen redelijkerwijze vermelden dat Sibelga rekening heeft gehouden met alle parameters om dit budget voor te stellen, rekening houdend met de actuele cijfers voor het aantal begrenzers, de expertise van haar personeel en ook de situatie op het terrein (aantal vruchteloze pogingen).

Als we echter een korte vergelijking maken tussen 2013 en 2016, kunnen we stellen dat de personeelskosten met 37% en de indirecte werkingskosten met 41% zijn gedaald, terwijl het aantal geplaatste begrenzers stabiel is gebleven sinds 2013, zoals we hierboven al zeiden!

Sibelga vermeldt dat in het voorgestelde budget de kosten voor de afsluiting van huishoudelijke afnemers na een beslissing door de vrederechter zijn opgenomen. Die afsluitingen zijn verzesvoudigd sinds 2014, waardoor ook de werklust voor de netbeheerder sterk is toegenomen.

3.2.4 Beheer van de beschermde afnemers gas

Voor een meer gedetailleerde ontwikkeling kunnen we verwijzen naar het gedeelte elektriciteit. De trends en de contextuele elementen zijn gelijkaardig.

De budgetprognose toegewezen aan de dienst beheer van de beschermde en winterafnemers is de volgende:

Tabel 5: De budgetprognose toegewezen aan de dienst beheer van de beschermde en winterafnemers

	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog 2016
Personeel	565.938	504.042	484.760	398.548
Huur	37.432	38.330		
Directe werkingskosten	113.243	108.281	91.820	92.650
Indirecte werkingskosten	470.160	453.902	374.030	309.043
Totaal	1.186.773	1.104.555	950.610	800.241

Bron: Sibelga

Dit voorgestelde budget steunt op de elementen die in de onderstaande tabel zijn opgenomen:

Tabel 6: Basiselementen van het budget

	Budg.2016
Gemiddeld aantal beschermde afnemers	2.550
Gemiddeld aantal winterafnemers tijdens de winterperiode	150
Gemiddeld verbruik (kWh/jaar) ⁵	15.000
Verkoop	
Specifiek Sociaal Tarief, inclusief federale toeslag (augustus 2014 - januari 2015) (€/MWh)	33,30
Facturatie aan de beschermde afnemers (€)	1.273.769
Facturatie aan de winterafnemers (€)	60.422
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen van beschermde afnemers (€) ⁶	389.200
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen van winterafnemers (€) ⁷	54.380
Aankoop	
Aankoopprijs (commodity + distributiekosten +belastingen en toeslagen) (€/MWh)	44.44
Aankoop van gas voor het verbruik van de beschermde afnemers (€)	1.699.932
Aankoop van gas voor het verbruik van de winterafnemers (€)	82.997
Tussenkost van het federaal fonds ten gunste van de huishoudelijke beschermde afnemers (€)	193.821

Bron: Sibelga

⁵ door winterafnemers voor gas, ervan uitgaande dat het verbruik vergelijkbaar is met het verbruik van een niet-winterafnemer (bijna uitsluitend verbruikt in de winter)

⁶ Goed voor ongeveer 30% van de gefactureerde bedragen

⁷ Goed voor ongeveer 90% van de gefactureerde bedragen

Tabel 7: Kosten van de levering van gas aan de beschermde en winterafnemers - vergelijking budget 2013-2016

	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016
Geraamde aankoopprijs (€/MWh)	48,69	47,18	50,10	44.44
Aankoop van aardgas voor het verbruik van de beschermde afnemers	2.608.482	2.210.313	2.292.015	1.782.928
Prijs van de facturatie aan de beschermde afnemers (€/MWh)	38,10	38,15	35,72	33.30
Facturatie aan de beschermde afnemers	2.000.866	1.786.977	1.634.290	1.334.191
Tussenkost door het federaal fonds	371.956	250.449	258.321	193.821
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen	675.193	577.758	547.136	443.580
Totaal	910.853	750.645	946.541	698.496

Bron: Sibelga

3.2.5 Plaatsing van gasstoppen

Indien de situatie in 2016 ongewijzigd zou blijven, zullen de agenten die instaan voor vermogensbegrenzers, 3% van hun tijd spenderen aan gasafsluitingen.

SIBELGA raamt het budget voor "plaatsing van gasstoppen" dan ook op 88.651 € in 2016, tegenover 107.570 € in 2015 en 135.151 € in 2014, inclusief de indirecte kosten.

Deze schatting kan te laag lijken, gezien het steeds grotere aantal afsluitingen na een beslissing van de vrederechter, zoals hoger vermeld.

4 Dienst voor de behandeling van klachten

Artikel 25quattuordecies, §4 voorziet dat Sibelga, in het kader van haar openbare dienststopdrachten en -verplichtingen als netbeheerder, het publiek een efficiënte dienst voor de behandeling van klachten moet bieden via eenvoudige, transparante en gratis procedures.

Net als voor het programma voor 2015 kunnen we bevestigen dat, gezien de veelvuldige samenwerking tussen Brugel en Sibelga op dit vlak, de regulator ervan overtuigd is dat het werk dat in het kader van deze opdracht door de DNB wordt uitgevoerd, op een professionele manier en met een hoog niveau van competentie wordt uitgevoerd. Bovendien erkennen we de wil tot voortdurende verbetering van Sibelga.

Tabel 8: Budget dienst klachtenbehandeling

Klachten G	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016
Personeel	150.900	159.300	153.942	149.442
Directe werkingskosten	6.020	5.198	5.185	5.174
Indirecte werkingskosten	90.420	90.308	87.392	84.751
Totaal	247.340	254.806	246.519	239.367

Bron: Sibelga

We stellen een daling van het budget voor de dienst klachtenbehandeling vast, met bijna 3% ten opzichte van het programma voor 2015. Een gelijkaardige daling was voorzien voor 2015 ten opzichte van 2014.

Deze dalingen hebben uitsluitend betrekking op de post personeel en "indirecte werkingskosten".

5 Bevoorrading van beurzen en feestelijkheden

Artikel 24 bis 8° van de "elektriciteitsordonnantie" stelt dat bij afname van elektriciteit van het distributienet, het leveren van elektriciteit voor tijdelijke festiviteiten op de weg volgens de technische en financiële voorwaarden bepaald bij of krachtens het technisch reglement van het net, deel uitmaakt van de openbare dienststopdrachten van SIBELGA.

SIBELGA moet ervoor zorgen dat de kosten van de activiteit betreffende de bevoorrading van beurzen en feestelijkheden geen impact heeft, namelijk dat de ontvangsten de uitgaven volledig dekken. In haar programma voor 2016 vermeldt SIBELGA dat "hoewel het aanvankelijk de bedoeling was dat de financiële voorwaarden van toepassing op de aansluiting, het administratieve beheer en de

verbruikte energie⁸ het zouden toelaten dat de bij deze activiteit gegenereerde inkomsten alle kosten dekken, we moeten vaststellen dat een dergelijk evenwicht niet kan worden gerealiseerd in de praktijk en dat een onderlinge verdeling op basis van een hogere kWh onvermijdelijk is." Voor 2016 voorziet SIBELGA de levering van meer energie, in de grootorde van 1,6 GWh. De hoeveelheid energie in verband met deze activiteit blijft echter onafhankelijk van de beheerder.

In het kader van de goedkeuring van de tarieven voor 2015-2019 keurde Brugel de door SIBELGA voorgestelde tarieven goed, wat de financiële voorwaarden voor de aansluiting, het administratieve beheer en de verbruikte energie bij deze activiteit betreft.

6 Openbare verlichting van gemeentewegen

Artikel 24 bis van de elektriciteitsordonnantie voorziet dat het programma van de openbare dienst opdrachten van de distributienetbeheerder een specifiek hoofdstuk "verbetering van de energieprestaties van openbare verlichting" moet bevatten.

Overeenkomstig de wettekst bespreekt dit hoofdstuk met name de volgende elementen:

- het energiekadaster van de straatverlichting beheerd door de distributienetbeheerder;
- een weergave van de verbruiksevolutie in de voorbije vijf jaar;
- het investeringsprogramma;
- een weergave van de mogelijke technologische en beheerskeuzes;
- de bevoorradingsbronnen;
- een prognose van de verbruiksevolutie voor de komende vijf jaar;
- een beschrijving van het aantal en van de frequentie van de pannes, van de gebreken en de interventietermijnen van de distributienetbeheerder, alsook van de door de distributienetbeheerder genomen maatregelen om een snel herstel van de installaties te verzekeren.

Ter herinnering staat het Gewest als gevolg van de herziening van de ordonnantie uit 2011 sinds 1 januari 2012 in voor de inning van alle bedragen die voortvloeien uit "het recht krachtens art.26" . Voor 2016 worden de bedragen die SIBELGA voor rekening van het Gewest zal innen, geraamd op 21,82 miljoen euro. Alle activiteiten in verband met straatverlichting vallen onder de nettarieven.

6.1 Investeringsprogramma

Wat de evolutie van het totale bedrag van de activiteiten in verband met straatverlichting betreft, is het programma voor 2016 goed voor een stijging van 2,2% ten opzichte van het programma voor

---

⁸ Goedgekeurd door Brugel

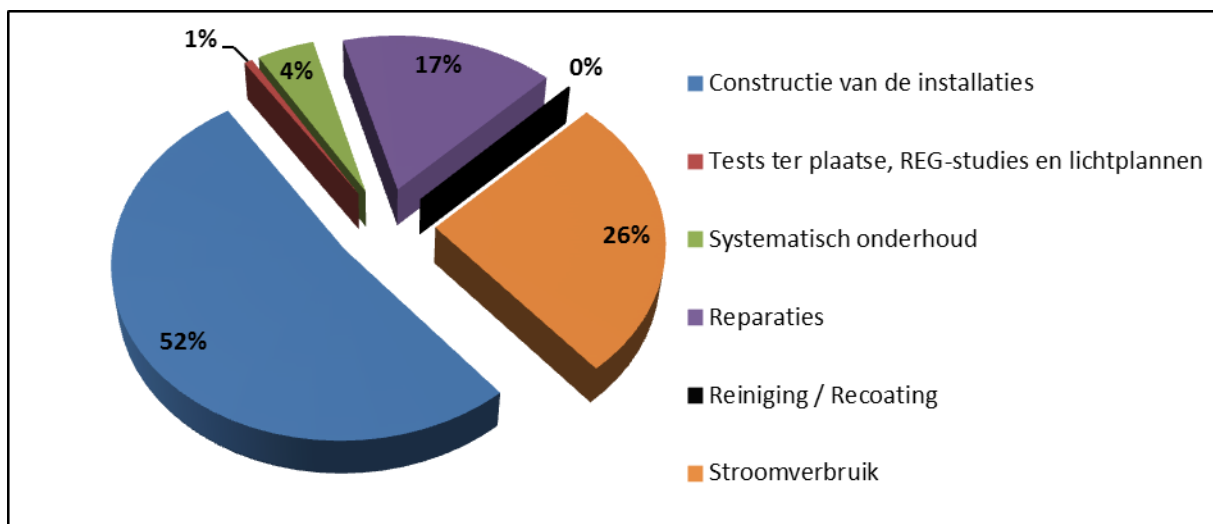
2015. Deze stijging is enerzijds het gevolg van een stijging van de post "bouw" met 2,3% en de post "elektriciteitsverbruik" met 5% en anderzijds een daling van de post "onderhoud" met -1,4%.

	2014		2015	2016
Budgetposten	Programma	gerealiseerd	Programma	Programma
Constructie	11.341.668	10.989.517	12.796.058	13.093.845
Elektriciteitsverbruik	6.676.205	5.315.928	6.249.373	6.562.398
Onderhoud en reparatie	5.720.945	5.755.695	5.341.897	5.266.834
Totaal	23.738.818	22.061.141	24.387.328	24.923.077
	Δ programma/gerealiseerd -7,60%			

Tabel 9: Budget openbare verlichting

Het is belangrijk om op te merken dat het verschil tussen het gerealiseerde budget voor 2014 en het geplande budget voor 2016 ongeveer 13% bedraagt. De historische evolutie van de budgetten ten opzichte van de werkelijkheid (zie bijlage) bewijst bovendien dat Sibelga uiterst zorgvuldig haar budgetten uitwerkt.

De uitsplitsing van het programma voor 2016 van de verschillende posten in verband met de activiteit openbare verlichting wordt door de volgende figuur geïllustreerd:

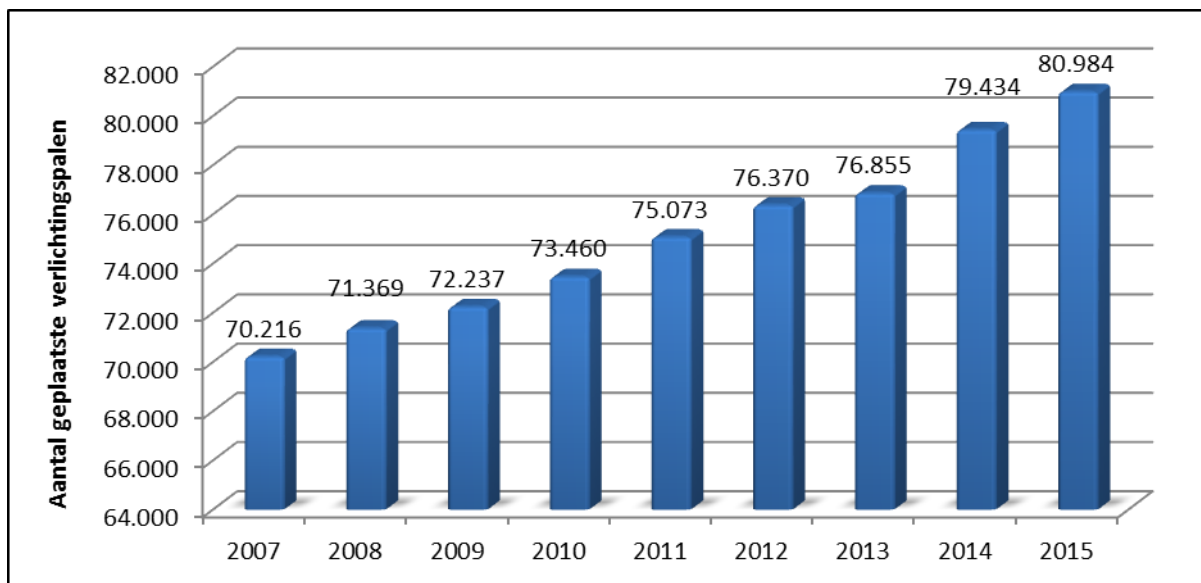
Figuur 5: Verdeling van het budget voor het programma voor 2016

6.2 Energiekadaster van de straatverlichting

De straatverlichting langs de wegen en de gemeentelijke openbare ruimten telde midden 2015 82.628 lampen voor 80.984 verlichtingspalen. De technische kenmerken van deze verlichtingspalen en hun

lampen werden opgenomen in een database beheerd door SIBELGA. Zo kunnen de prioriteiten inzake vervanging en investering beter bepaald worden.

Zoals blijkt uit de onderstaande figuur, neemt het aantal verlichtingspalen dat in het Brussels Gewest wordt geïnstalleerd, voortdurend toe. Deze evolutie is vooral te verklaren door de toename van het aantal lichtpunten bij een vervanging van de bestaande openbare verlichting, door de overdracht van installaties (verkavelingen enz.), door de uitbreiding van wegen of door de wens om verlichting te plaatsen waar er nog geen was (bv. meer verlichting in voetgangerszones).

Figuur 6: Evolutie van het aantal verlichtingspalen

Overeenkomstig artikel 24 bis van de elektriciteitsordonnantie heeft SIBELGA in haar programma een inventaris voorgesteld van de technologieën die in haar verlichtingspalenpark worden gebruikt. Deze gegevens worden in de onderstaande tabel weergegeven.

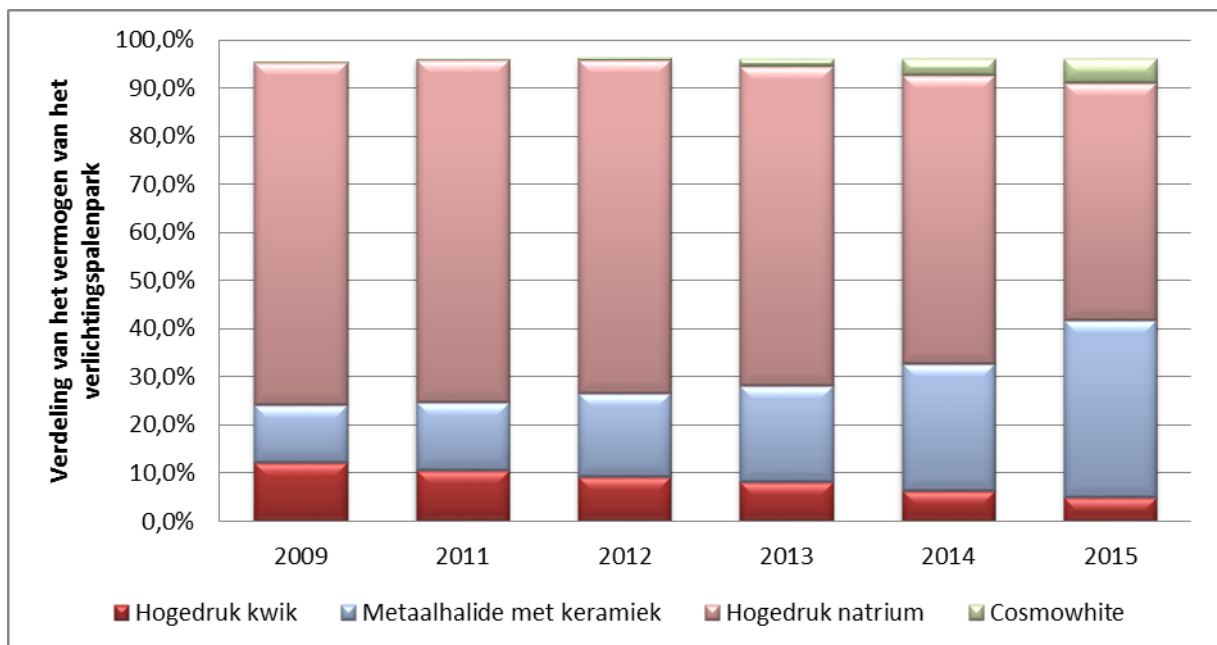
	Aantal lampen	Aantal verlichtingspalen	Geïnstalleerd vermogen (kW)	Geïnstalleerd vermogen: (%)
Hogedruk kwik	3.492	3.400	604	5,00%
Substitutenatrium	105	105	27	0,20%
Gemengd	31	31	6	0,10%
Gloeilampen	51	50	5	0,00%
Halogeen	152	129	37	0,30%
TL-lampen	1.155	635	51	0,40%
Fluocompacte lampen	511	405	16	0,10%
Inductie	574	574	46	0,40%
Lagedruk natrium	382	382	29	0,20%
Wit natrium	573	572	67	0,60%
Metaalhalide met kwarts	452	447	170	1,40%
Metaalhalide met keramiek	33.478	32.900	4.482	36,80%
Hogedruk natrium	33.477	33.187	6.021	49,40%
Cosmowhite	7.199	7.199	608	5,00%

Xenon	0	0	0	0,00%
Leds	996	968	18	0,20%
Totaal	82.628	80.984	12.189	100,00%

Tabel 10: Kadaster van het verlichtingspalenpark, geïnstalleerd midden 2015

Uit deze gegevens blijkt dat 3 soorten lampen goed zijn voor 91,7% van het vermogen van het park: keramische metaalhalidelampen, hogedruk natriumlampen en cosmowhite-lampen. Deze lampen worden als zuinig beschouwd in tegenstelling tot hogedruk kwiklampen die 5% van het totale vermogen van het park uitmaken.

De onderstaande figuur toont de evolutie van de verdeling van deze 4 hoofdtypen van lampen over het park (in functie van het geïnstalleerde vermogen) sinds 2010.

Figuur 7: Evolutie van de vermogensverdeling van de 4 belangrijkste soorten verlichtingspalen

Daaruit blijkt een progressieve daling van de energievretende kwiklampen in het verlichtingspalenpark, ten voordele van andere lampen die zuiniger zijn. Tussen 2009 en 2015 daalde het geïnstalleerde vermogen van de hogedruk kwiklampen immers met 61% ten voordele van veel zuinigere lampen, zoals lampen hogedruk natriumlampen en "cosmowhite-lampen". De daling van het percentage hogedruk natrium lampen (lampen met geel licht) kwam er doordat verschillende gemeenten voor witte lampen kozen bij de systematische onderhoudsbeurten.

Met haar doelstellingen voor een daling van het aantal energievretende lampen (en dus het geïnstalleerde vermogen daarvan) wil SIBELGA meer bepaald voldoen aan de eisen van de Europese richtlijn inzake ecologisch ontwerp⁹, die de minimumprestaties voor deze lampen oplegt.

Sinds 2010 is het dan ook een prioriteit van het programma voor de vervanging van lampen om verlichtingspalen met energievretende lampen te vervangen vanuit een REG-optiek; het gaat daarbij om hogedruk kwiklampen, lampen met substitutenatrium, sommige TL-lampen en weinig efficiënte spaarlampen. Dit beleid voor de verbetering van de energie-efficiëntie werd voortgezet in 2015 en zal ook in 2016 van toepassing blijven.

In dit kader bestemt SIBELGA een percentage van het aan elke gemeente toegewezen budget voor de vernieuwing van lampen op haar grondgebied, gaande van 10 tot 80% (naargelang van het aantal lampen dat door zuinigere exemplaren vervangen moet worden). Zo wil SIBELGA alle kwiklampen vervangen tegen eind 2017.

In dit kader moesten midden 2015 nog 3.492 kwiklampen van het Brusselse net vervangen worden. In juli 2014 waren dat er nog 4.619.

Volgens SIBELGA volstaat het budget dat sinds 2010 aan elke gemeente wordt toegewezen, niet. SIBELGA voorziet een aanvullend budget om het vervangtempo op te kunnen drijven. Dit budget is inbegrepen in de 12.932.815 € die voor de bouw van installaties voorzien is.

BRUGEL keurt deze gevraagde stijging goed, maar wil in het volgende uitvoeringsrapport een overzicht van de aan deze post toegekende bedragen krijgen, naast een tijdschema per gemeente voor de verwijdering van dergelijke lampen.

6.3 Bouwactiviteiten

Net als de voorbije jaren nemen de bouwactiviteiten, bestaande uit de bouw van installaties zelf (die ook de vernieuwing van het verlichtingspalenpark omvat) maar ook de activiteiten in verband met tests ter plaatse, REG-studies en lichtplannen, het grootste deel van het budget in. Zoals eerder al meegedeeld, bedraagt het geraamde budget voor 2016 13.093.845 €, hetzij 2,3% meer dan het geraamde budget voor 2015.

6.3.1 Bouw van de installaties

Het programma voor de bouw van installaties omvat de vernieuwing en uitbreiding van het openbare verlichtingspark, beheerd door SIBELGA. Het budget voor deze activiteit bedraagt 12.932.815 € (hetzij 98,7% van de bouwactiviteit) en steeg met 2,4% ten opzichte van het geraamde budget voor 2015.

Deze budgettaire enveloppe vloeit voort uit de verschillende hierna beschreven activiteiten:

➤ Vervanging van de verlichtingspalen

Net als in de vorige programma's is de hypothese die SIBELGA gebruikt om het aantal te vervangen verlichtingspalen vast te stellen, gebaseerd op een geraamde levensduur van de verlichtingspalen van 20 tot 25 jaar. Rekening houdend met deze grens, stelt SIBELGA zich

---

⁹ Kaderrichtlijn 2005/32/EG en reglementen aangenomen door de EU krachtens deze richtlijn.

tot doel om jaarlijks ongeveer 4% van het verlichtingspalenpark op de wegen en in de gemeentelijke openbare ruimten te vervangen.

Voor 2016 is een doel van 3.480 nieuwe lampen (3.485 in 2015) vooropgesteld.

➤ Uitbouw van het specifieke openbare verlichtingsnet

SIBELGA wil nog altijd de uitbouw van het specifieke openbare verlichtingsnet voortzetten ter vervanging van het verouderde zogenaamde "50/16¹⁰"-net. De technologie van de zogenaamde "50/16"-netten die in de jaren '80 werd gebruikt om economische redenen (4 geleiders door één enkele kabel te laten gaan) vertoont momenteel een grote slijtage en een belangrijke storingsgraad in de voedingskabels van de verlichtingspalen waardoor de exploitatie van dit nettype moeilijk wordt. Sinds enkele jaren vervangt SIBELGA dit net geleidelijk om er een net van te maken dat uitsluitend is bedoeld voor openbare verlichting.

SIBELGA wijdt geen specifieke paragraaf aan deze post voor het budget 2016, maar integreert hem in de kosten van de bouw van de installaties. De geschatte bedragen voor deze post zijn dan ook inbegrepen in de 12.932.815 € die voorzien is voor de bouw van installaties.

6.3.2 Activiteiten in verband met tests ter plaatse, REG-studies en lichtplannen

SIBELGA voorziet een enveloppe van 161.031 € voor de uitvoering van activiteiten in verband met tests ter plaatse, REG-studies en lichtplannen voor 2016. Dit budget blijft constant ten opzichte van het geraamde budget voor 2015 dat 161.694 € bedroeg.

6.3.2.1 Testen on site en rationeel energiegebruik

SIBELGA zal haar verschillende projecten betreffende de dimming¹¹ en de introductie van Leds in de openbare verlichting voortzetten.

Het programma voorziet een bedrag van 138.436 € (tegenover 81.012 € in 2015) voor de opvolging van deze verschillende acties. Dit bedrag is van dezelfde grootorde als het bedrag voor het programma 2014 (138.411 €) en is iets hoger dan in 2013 (76.169 €).

➤ Dimming-projecten

Ter herinnering: tussen 2010 en 2012 lanceerde SIBELGA bij wijze van experiment verschillende pilootprojecten om dimming te testen op de wegen en openbare ruimten van gemeenten, meer bepaald om twee soorten dimming te testen: enkelvoudig gebruik (dimming voorgeprogrammeerd in de ballast van elke verlichtingspaal, op basis van vaste tijdsleuven en voorafbepaalde dimming-niveaus) en meervoudig gebruik (voorgeprogrammeerd in een lokale regelaar, aangevuld met een telecommunicatiesysteem dat het mogelijk maakt om gegevens en commando's op afstand te ontvangen en verzenden). De conclusies van deze studie wezen

---

¹⁰ 3 geleiders van 2 mm² worden gebruikt voor het laagspanningsnet en een draad van 2 mm² voor de besturing van de openbare verlichting.

¹¹ Dimming bestaat uit een tijdelijke vermindering van de lichtstroom van de lamp waardoor het energieverbruik kan worden verminderd en lichthinder kan worden beperkt.

uit dat eenvoudige dimming de meest ontwikkelde technologie is. De andere, meer complexe systemen die werden ingevoerd, vertoonden nog veel onvolmaaktheden.

Voor 2016 voorziet het programma van SIBELGA geen nieuwe pilootprojecten. De met deze systemen uitgeruste sites zullen wel blijven werken, maar niet meer gemonitord worden. De distributienetbeheerder voorziet echter de geleidelijke implementatie, over het hele net en per zone, van een voorgeprogrammeerde autonome dimming (eenvoudige dimming) voor alle lampen met een elektronische ballast in 2015.

➤ Projecten op het vlak van leds

SIBELGA voerde reeds verschillende projecten uit in verband met het gebruik van ledtechnologie, meer bepaald via de installatie van 10 verlichtingspalen van dit type in 2010 en de uitrusting van 6 voetgangerszones met ledlampen en bewegingssensoren in 2013. Deze installaties zullen ook in 2016 geëxploiteerd en gemonitord worden.

SIBELGA plant trouwens tests om een openbare verlichtingsinstallatie op basis van ontladingslampen met elektronische ballast (installatie op basis van klassieke technologie) te vergelijken met een openbare verlichtingsinstallatie op basis van leds op wegen met gelijkaardige eigenschappen (profiel van de weg, te realiseren verlichtingsniveau, werkingsuren, ...).

De voorziene monitoring is een monitoring van lange duur (3 jaar), om het volgende te vergelijken:

- de investeringskost;
- de exploitatiekost (energieverbruik & onderhoud);
- de evolutie van het energieverbruik;
- de evolutie van de lichtstroom uit de lampen;
- de evolutie van de werkelijke niveaus op de weg;
- eventuele storingen en de tijd om deze te verhelpen (beeld van de kwaliteit van de installatie);
- een extrapolatie van de kosten op basis van de totale levensduur van de systemen.

De tests zullen op twee soorten wegen worden uitgevoerd: een commerciële weg en een grote gemeentelijke verkeersas.

➤ Grote technologische beleidslijnen van SIBELGA

In haar programma stelt SIBELGA de grote technologische beleidslijnen voor die het de komende jaren zal volgen met betrekking tot nieuwe technologieën. Deze vullen de beleidslijnen uit het programma voor 2015 aan en worden hieronder uiteengezet.

1. Vanaf 2015: overschakeling op elektronische ballast voor alle nieuwe investeringen, tests en invoering van voorgeprogrammeerde autonome dimming (zie hoger) in bepaalde zones. De weerhouden oplossing moet compatibel zijn met een eventueel toekomstig gecentraliseerd beheersysteem voor de openbare verlichting (Intelligent Lighting System);
2. Tussen 2018 en 2020 (nog onder voorbehoud): implementatie van een gecentraliseerd besturingssysteem waarmee een besturing per lamp (voor de reeds geïnstalleerde elektronische ballasten), de opsporing van pannes en de rechtstreekse meting van het verbruik per lamp mogelijk is;

3. Tegen 2018: continue update van de vooruitzichten in verband met leds (duurzaamheid van het product, exploitatiemodaliteiten). De algemene toevlucht tot ledtechnologie is voor SIBELGA geen optie in dit stadium, wegens de betrouwbaarheid, exploitatiemodaliteiten en -kosten daarvan.

6.3.2.2 Lichtplan

Als technisch consultant helpt SIBELGA de lichtplannen van gemeenten uitwerken, samen met gespecialiseerde, door de gemeenten aangestelde ontwerpers.

Gezien het belang van bepaalde gemeenten, budgetteerde SIBELGA 22.595 € voor deze post voor 2016, hetzij een sterke daling ten opzichte van 2015 (80.682 €).

6.4 Onderhoud van het park

Het onderhoud van het verlichtingspalenpark op de wegen en in de openbare ruimten van de gemeenten bestaat uit de preventieve vervanging van de lampen en de reparatie van verouderde of defecte verlichtingspalen.

Zoals eerder al meegedeeld, bedraagt het geraamde budget voor deze activiteit voor 2016 5.266.834 €, hetzij 1,4% minder dan het geraamde budget voor 2015.

6.4.1 Systematische vervanging van de lampen

Net als de vorige jaren, zal SIBELGA het programma voor de systematische en preventieve vervanging van de lampen voortzetten (voor ze aan het einde van hun levensduur komen) om pannes en bijgevolg de bijhorende interventiekosten tot het minimum te beperken.

Het aantal lampen dat in 2016 vervangen moet worden, is identiek aan het aantal lampen in 2015: ongeveer 20.500, wat de daling van de vervanging van 8.000 lampen ten opzichte van 2014 bevestigt. Dit grote verschil is enerzijds te verklaren door de beslissing van SIBELGA om niet langer systematisch verlichtingspalen met kwiklampen te vervangen en anderzijds door de stijging van het aantal witte lampen die om de 3 jaar vervangen kunnen worden (terwijl gele lampen om de 2 jaar worden vervangen).

Het geraamde budget voor deze post voor 2016 bedraagt 1.103.247 €. Dit bedrag ligt ongeveer 18,7% hoger dan het budget voor 2015. SIBELGA verklaart deze stijging door het groeiende percentage witte lampen in haar park, waarvan de vervangingskosten hoger zijn.

6.4.2 Depannage en reparatie van schade aan de installaties

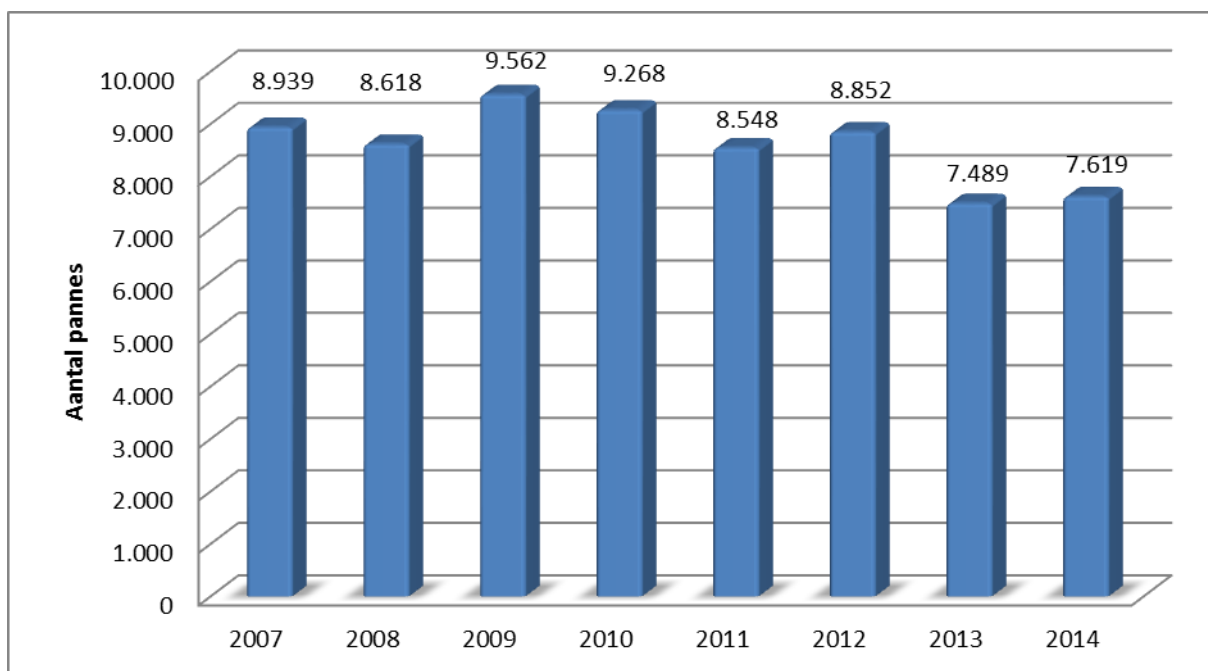
Naast de systematische vervanging vermeld in punt 2.4.1 die als preventief onderhoud wordt opgevat, omvat de activiteit onderhoud van het openbare verlichtingsnet een post verbonden met de curatieve interventies.

De bedragen die voor de reparatieactiviteiten zijn bestemd, zijn gebaseerd op een extrapolatie van de gegevens waargenomen in de vorige jaren. De geregistreeerde effecten variëren inderdaad en zijn onafhankelijk van de netbeheerder. Het in het budget voor 2016 voorziene bedrag is goed voor 4.125.827 € (-5,7% ten opzichte van het budget voor 2015). Dit budget omvat ook de kosten in verband met het project voor de nummering van de voedingskasten van de openbare verlichting en de update van de databank.

In haar budget voor 2016 voorziet SIBELGA een bedrag van 37.760 € (tegenover 37.017 in 2015 en 48.054 € in 2014) voor de reiniging van de voedingskasten en de "recoating" van bepaalde palen. Dit budget is de voorbije jaren relatief constant gebleven.

De statistieken betreffende het aantal defecten en de naleving van de overeengekomen interventietermijnen, uitgesplitst per type defect, worden gedetailleerd weergegeven in het verslag dat SIBELGA elk jaar indient bij de Brusselse regering over de uitvoering van haar openbare dienst opdrachten.

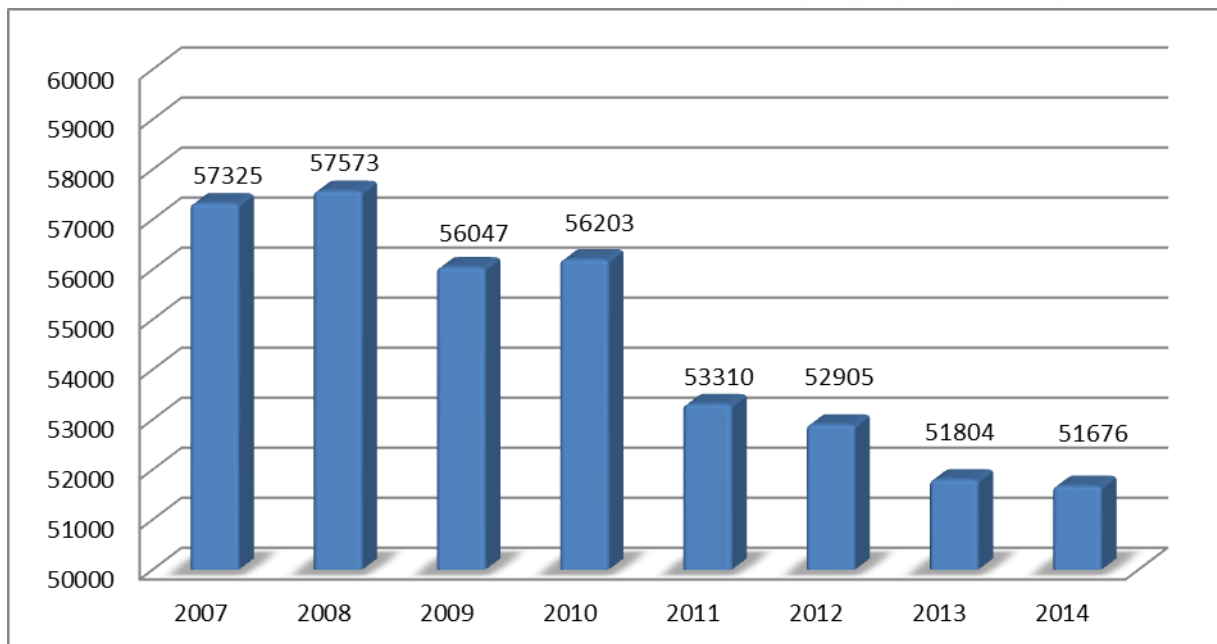
Deze statistieken wijzen op een lichte stijging van het aantal defecten in 2014 (7.619) tegenover 2013 (7.489). Zoals de onderstaande figuur echter illustreert, wordt de verbetering uit 2013 ten opzichte van het aantal defecten in de voorgaande jaren (bv. 8.852 in 2012 en 8.548 in 2011) bevestigd in 2014.

Figuur 8: Aantal vastgestelde defecten

6.5 Verbruik en facturatie van de openbare verlichting

De onderstaande figuur toont de evolutie van het stroomverbruik van het verlichtingspark langs de wegen en in de openbare ruimten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Figuur 9: Evolutie van het stroomverbruik van de openbare verlichting

Ter herinnering, het energieverbruik van de verlichtingspalen wordt niet gemeten, maar geraamd door het aantal werkingsuren te vermenigvuldigen met door SYNERGRID vooraf vastgestelde vermogensforfaits voor elk type lamp. Zoals uitgelegd in de vorige verslagen, heeft SYNERGRID in 2010 de vermogens die aan meerdere types lampen werden toegewezen herzien op basis van een onsite meetcampagne, met als gevolg een vermindering met 6,8% van het geïnstalleerde vermogen van het verlichtingspark beheerd door SIBELGA.

Wat 2015 betreft, wordt het verbruik geraamd op 51.289 MWh, op basis van de door SIBELGA verstrekte informatie.

Voor de volgende jaren, rekening houdend met projecten voor een betere energie-efficiëntie en een hogere penetratie van dimming (dankzij een veralgemening van de elektronische ballast), handhaaft SIBELGA haar vooruitzichten en verwacht het een daling van 0,5% op jaarbasis. Het geraamde verbruik voor 2016 bedraagt dus 51.168 MWh.

Het globale budget voor de voeding van de openbare verlichting in 2016 wordt geraamd op 6.562.398 € (+5% ten opzichte van 2015 en -1,6% ten opzichte van het budget voor 2014).

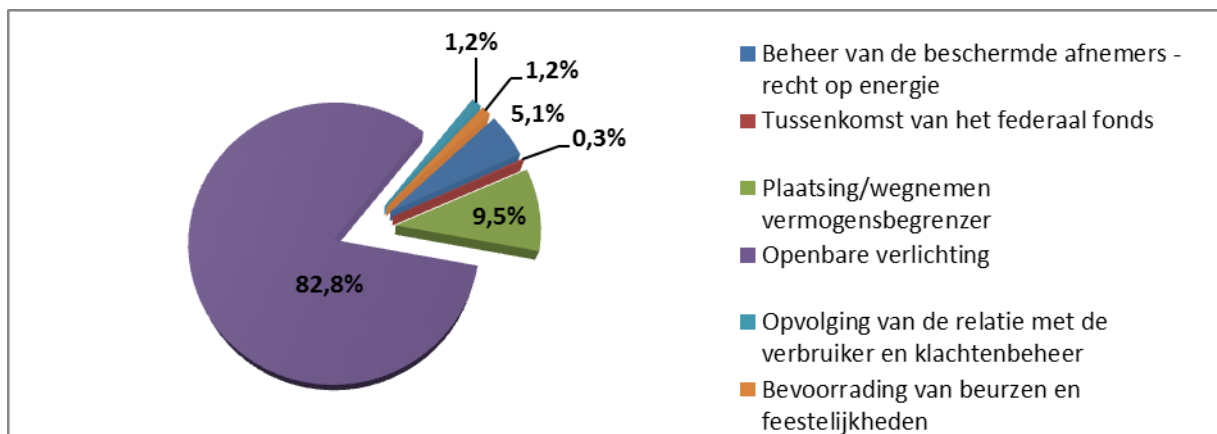
Ondanks de constante daling van het verbruik stijgt het globale budget voor deze activiteit, als gevolg van een minder voordelige aankoop prijs voor energie.

SIBELGA koopt de elektriciteit die noodzakelijk is voor de bevoorrading van de openbare verlichting via procedures voor overheidsopdrachten. Tot 31 december 2014 was de energie die in het kader van de openbare verlichting werd geleverd, voornamelijk afkomstig van groenestroombronnen. Sinds 1 januari 2015 werd een nieuwe leverancier aangesteld die tot 31 december 2016 zal instaan voor de levering.

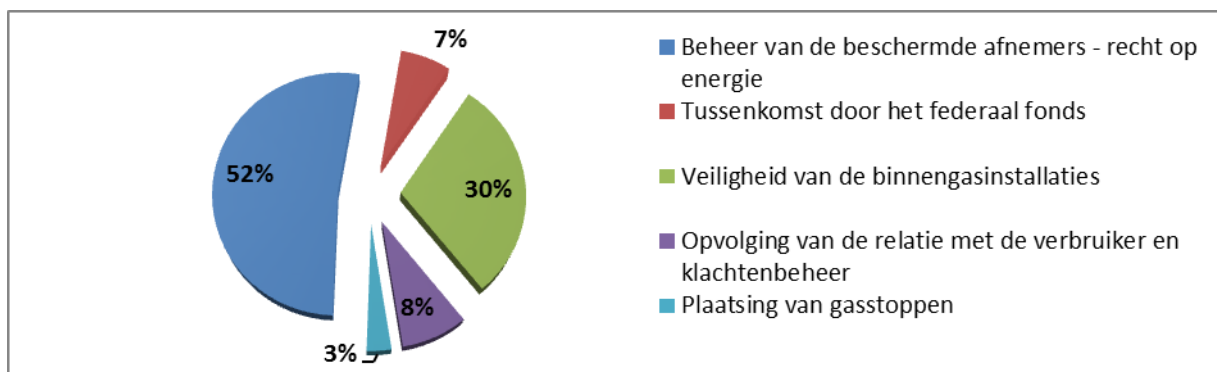
In het kader van haar verslag over de niet-discriminerende praktijken controleert BRUGEL het redelijke karakter van de prijzen die worden verkregen voor de bevoorrading van de openbare verlichting.

7 Gebudgetteerde globale kostprijs van de openbare dienstverplichtingen

Voor elektriciteit bedraagt de totale kostprijs voor 2016 30.104.874, verdeeld over de volgende elementen:

Voor gas bedraagt de totale kostprijs voor 2016 3.343.919, verdeeld over de volgende elementen:

Tabel 11 Gebudgetteerde globale kostprijs van de openbare dienstverplichtingen (in euro)

	Prog.2013	Prog.2014	Prog.2015	Prog.2016
Budget elektriciteit	31.311.358	30.732.864	30.252.974	30.104.874
Beheer van de beschermde afnemers - recht op energie	2.341.158	2.127.933	1.898.158	1.528.286
Tussenkost door het federaal fonds	312.276	114.022	119.621	81.845
Plaatsen / wegnemen vermogensbegrenzers	4.599.568	4.369.882	3.478.090	2.866.389
Openbare verlichting	23.687.346	23.738.818	24.387.328	24.923.077
Opvolging van de relatie met de gebruiker en klachtenbeheer	371.010	382.209	369.778	359.051
Bevoorrading van beurzen en feestelijkheden				346.226
Aardgas	3.548.690	3.342.664	3.343.919	2.873.099
Beheer van de beschermde afnemers - recht op energie	2.097.626	1.855.200	1.897.151	1.498.737
Tussenkost door het federaal fonds	371.956	250.449	258.321	193.821
Veiligheid van de binnengasinstallaties	687.981	847.058	834.359	852.523
Opvolging van de relatie met de gebruiker en klachtenbeheer	247.340	254.806	246.519	239.367
Plaatsing van gasstoppen	143.787	135.151	107.570	88.651
Totaal	34.860.048	34.075.528	33.596.893	32.977.974

Bron: Sibelga

8 Coherentie met het tariefvoorstel 2015-2019

8.1 Tariefvoorstel – Elektriciteit

In het tariefvoorstel van SIBELGA voor de activiteit openbare verlichting worden de volgende bedragen vermeld:

	Prognose 2015	Prognose 2016	Programma 2016	Delta
Openbare verlichting	24.387.327	24.632.640	24.923.077	1,20%
Onderhoud van de openbare verlichting	5.341.896	5.416.684	5.266.834	-2,80%
Levering van energie voor de openbare verlichting	6.249.373	6.240.753	6.562.398	5,20%
Uitbouw van de openbare verlichting	12.796.058	12.975.203	13.093.845	0,90%

Tabel 12: Evolutie van de tariefprognoses ten opzichte van het jaarprogramma van de DNB

Voor de activiteit openbare verlichting stellen we vast dat het programma voor 2016 iets hoger ligt dan het geraamde budget op basis waarvan de tarieven worden vastgelegd. Volgens Brugel is het verschil tussen het OSP-programma voor 2016 en de budgettaire tariefprognoses aanvaardbaar. De stijging van de aankoop prijs voor energie voor de elektriciteitsbevoorrading heeft de grootste invloed op het budget, naast een lichte stijging van de geschatte hoeveelheden (51.168 MWh in het OSP-programma tegenover 51.033 MWh in het tariefvoorstel).

Het fonds voor de regulering van de elektriciteitstarieven dat door de tariefmethode werd ingevoerd, voorziet trouwens in de financiering van de volgende specifieke projecten (in €):

	2015	2016	2017	2018	2019
Smart-sturing openbare verlichting (OV)	-	-	272.851	1.724.391	1.311.231
Architectuurstudie OV-toepassingen	-	56.858	-	-	-
Systeemaanpassingen na verwijdering EPOV	-	-	272.851	-	-

Tabel 13 - Financiering van projecten door het fonds voor de regulering van elektriciteitstarieven

In de bovenstaande tabel heeft Sibelga kort de aard van de verschillende projecten uiteengezet. Hoewel ze verband houden met de activiteit openbare verlichting, maken deze projecten geen deel uit van het programma voor de openbare dienststopdrachten van Sibelga, maar werden ze gebudgetteerd in de zogenaamde "niet-beheersbare" projecten.

	Prognose 2015	Programma 2015	Prognose 2016	Programma 2016	Delta 2016
Beheer van de beschermde afnemers - recht op energie	1.898.158	1.898.158	1.924.733	1.528.286	-20,6%
Tussenkost door het federaal fonds	119.621	119.621	121.295	81.845	-32,5%
Plaatsing/wegnemen vermogensbegrenzer	3.478.090	3.478.090	3.526.782	2.866.389	-18,7%
Openbare verlichting	24.387.328	24.387.328	24.632.640	24.923.077	1,2%
Opvolging van de relatie met de gebruiker en klachtenbeheer	369.778	369.778	369.778	359.051	-2,9%
Bevoorrading van beurzen en feitelijkeheden	-	-	0	346.226	-
Totaal	30.252.975	30.252.974	30.575.228	30.104.874	-1,5%

Tabel 14 - Evolutie van het OSP-programma en geraamde tarieven - elektriciteit

De geraamde tarieven voor de openbare dienstverplichtingen (deel elektriciteit) bedragen 30.375.228. Het programma voor 2016 houdt een budget in dat 470.354 € (-1,5%) lager ligt ten opzichte van de tariefprognoses.

Wat het personeel voor het beheer van de beschermde afnemers betreft, is het volgende budget voorzien:

OSP Elek - Beheer van beschermde afnemers en winterafnemers	Programma 2015	Prognose 2015	Programma 2016	Prognose 2016
Personeel	727.141	727.141	597.821	737.321
Directe werkingskosten	137.730	137.730	138.975	139.658
Indirecte werkingskosten	561.045	561.045	463.565	568.900
Totaal	1.425.916	1.425.916	1.200.361	1.445.879

Tabel 15 - Evolutie van het budget voor het beheer van beschermde elektriciteitsafnemers

De tariefprognoses voor deze post bestonden uit een indexering van de bedragen uit het programma voor 2015.

Wat de kostprijs voor de levering van gas aan beschermde winterafnemers betreft, is het verschil het gevolg van een actualisering van de aankoop- en verkoopprijs.

OSP Elek - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers	Prog.2016	Tariefvoorstel 2016
Geraamde aankoopprijs	144,46	152,78
Aankoop van elektriciteit voor het verbruik van beschermde afnemers	1.339.167	1.604.158
Prijs van de facturatie aan de beschermde afnemers (€/MWh)	148,08	141,14
Facturatie aan de beschermde afnemers	1.371.566	1.482.007
Tussenkost door het federaal fonds	81.845	121.295
Tegenboekingen van onbetaalde schuldverzoeken	442.170	477.998
Totaal	327.925	478.854

Tabel 16 - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers - elektriciteit

De bedragen uit het tariefvoorstel bestonden uit een gewone indexering van het programma voor 2015, op basis van de verwachte indexen.

Bovendien werd in de geraamde tarieven voor 2016 rekening gehouden met gemiddeld 3.500 beschermde afnemers. Het OSP-programma voor 2016 heeft dit cijfer bijgesteld tot 3.000 beschermde afnemers en 180 winterafnemers.

Voor de activiteit plaatsen/wegnemen van vermogensbegrenzers bedraagt het verschil tussen de geraamde tarieven en het programma voor 2016 -660.393 €. Deze daling is het gevolg van een relatief zwakke evolutie van het aantal vermogensbegrenzers ten opzichte van de voorbije jaren en een productiviteitswinst dankzij de ontwikkeling van nieuwe tools.

De post "opvolging van klanten en klachtenbeheer" blijft stabiel ten opzichte van het tariefvoorstel.

Tot slot, wat de bevoorrading van beurzen en feestelijkheden betreft (zie punt 5), werd de voorbije jaren het principe gehanteerd dat de inkomsten uit deze activiteit alle kosten moeten dekken. De gegenereerde inkomsten volstaan echter niet meer om alle kosten te dekken; de onderlinge verdeling van meer energie is dus nodig. Dit rechtvaardigt het bedrag van 346.226 € in het budget voor 2016.

8.2 Tariefvoorstel - Gas

	Prognose 2015	Programma 2015	Prognose 2016	Programma 2016	Delta 2016
Beheer van de beschermde afnemers - recht op energie	1.897.150	1.897.151	1.923.712	1.498.737	-22,1%
Tussenkost door het federaal fonds	258.321	258.321	261.938	193.821	-26,0%
Veiligheid van de binnengasinstallaties	834.359	834.359	846.039	852.523	0,8%
Opvolging van de relatie met de gebruiker en klachtenbeheer	246.519	246.519	249.969	239.367	-4,2%
Plaatsing van gasstoppen	107.569	107.570	109.077	88.651	-18,7%
Totaal	3.343.918	3.343.920	3.390.735	2.873.099	-15,3%

Tabel 17 Evolutie van het OSP-programma en geraamde tarieven - gas

De geraamde tarieven voor de openbare dienstverplichtingen (deel gas) bedragen 3.390.735 €. Het programma voor 2016 houdt een budget in dat 517.636 € (-15,3%) lager ligt ten opzichte van de tariefprognoses.

Dit grote verschil is het gevolg van de actualisering van verschillende parameters.

Wat het beheer van beschermde afnemers en het recht op energie betreft, liggen de geraamde tarieven -22,1% lager dan het voorziene budget.

Wat het personeel voor het beheer van de beschermde afnemers betreft, is het volgende budget voorzien:

OSP Gas - Beheer van beschermde afnemers en winterafnemers	Programma 2015	Prognose 2015	Programma 2016	Prognose 2016
--	----------------	---------------	----------------	---------------

Personeel	484.760	484.760	398.548	491.547
Directe werkingskosten	91.820	91.820	92.650	93.105
Indirecte werkingskosten	374.030	374.030	309.043	379.266
Totaal	950.610	950.610	800.241	963.919

Tabel 18 – Evolutie van het budget voor het beheer van beschermde elektriciteitsafnemers

De tariefprognoses voor deze post bestonden uit een indexering van de bedragen uit het programma voor 2015.

Wat de kostprijs voor de levering van gas aan beschermde winterafnemers betreft, is het verschil het gevolg van een actualisering van de aankoop- en verkoopprijs.

OSP Gas - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers en winterafnemers	Prog.2016	Tariefvoorstel 2016
Geraamde aankoopprijs	44	50,80
Aankoop elektriciteit voor het verbruik van de beschermde afnemers	1.782.928	2.324.104
Prijs van de facturatie aan de beschermde afnemers (€/MWh)	33	36,22
Facturatie aan de beschermde afnemers	1.334.191	1.657.170
Tussenkost door het federaal fonds	193.821	261.938
Tegenboekingen van onbetaalde schuldvorderingen	443.580	554.796
Totaal	698.496	959.792

Tabel 19 - Kostprijs voor de levering van elektriciteit aan beschermde afnemers - gas

Bovendien werd in de geraamde tarieven voor 2016 rekening gehouden met gemiddeld 3.050 beschermde afnemers. Het OSP-programma voor 2016 heeft dit cijfer bijgesteld tot 2.550 beschermde afnemers + 150 winterafnemers.

Wat de tenlasteneming door het federale CREG-fonds betreft. De bedragen uit het tariefvoorstel zijn gebaseerd op de tarieven voor 2015, geïndexeerd volgens het verwachte inflatiepercentage (1,4% in 2016). Het tariefvoorstel gaat uit van een recuperatiebedrag van 84,7 € per afnemer. Na actualisering van de gegevens ligt dat in de grootorde van 71,78 € in het programma voor 2016.

Wat de post "veiligheid van binneninstallaties" en "opvolging van klanten en klachtenbeheer" betreft, zijn de verschillen tussen de geraamde tarieven en het programma voor 2016 minimaal.

Voor de activiteit "plaatsing van gasstoppen" stellen we een lichte daling vast tussen de tariefprognoses en het programma voor 2016, ten gevolge van de actualisering van de gegevens in het programma voor 2016.

Voor 2016 werd trouwens geen enkel gebruik van het fonds voor gastarieven 2016 voorzien, wat de openbare dienststopdrachten voor gas betreft.

9 CONCLUSIES

Het programma dat Sibelga voorstelt voor het jaar 2016 en dat in dit advies wordt besproken, houdt rekening met de openbare dienstverplichtingen ten laste van de netbeheerder en beantwoordt eraan.

Toch wil Brugel twee voorbehouden maken met betrekking tot de vooruitzichten in het programma voor 2016, wat het deel in verband met de openbare dienstverplichtingen betreft:

Enerzijds is het aantal beschermde afnemers voor 2016 te hoog ingeschat door Sibelga, rekening houdend met het feit dat het maandelijkse aantal beschermde afnemers al bijna 18 maanden daalt en dat niets erop wijst dat deze trend zal omkeren. Het budget voor deze opdracht kan dan ook te hoog lijken.

Brugel had reeds een gelijkaardige opmerking gemaakt in haar vorige advies.

Anderzijds kunnen de vooruitzichten van SIBELGA in verband met de opdracht voor afsluitingen en de plaatsing van gasstoppen te laag lijken, rekening houdend met de constante toename van de procedures voor de stopzetting van het contract, door commerciële leveranciers aangespannen bij de vrederechter.

Het programma voor 2016 dat SIBELGA voorstelt voor het luik openbare verlichting, voorziet wel degelijk de activiteiten die in de "elektriciteitsordonnantie" worden beschreven. De door SIBELGA voorgestelde elementen laten BRUGEL toe om na te gaan of de geplande activiteiten uit het voorgestelde programma opportuun zijn.

Het programma voor 2016 toont aan dat SIBELGA zich verder engageert in verschillende projecten die betrekking hebben op het rationeel energieverbruik op het vlak van openbare verlichting, meer bepaald via tests ter plaatse om ledtechnologie uit te proberen. Sinds 2015 investeert SIBELGA in de plaatsing van elektronische ballasten in verlichtingspalen, waardoor tests kunnen worden uitgevoerd en voorgeprogrammeerde autonome dimming in bepaalde zones van de hoofdstad kan worden geïmplementeerd.

Opnieuw werd de trend vastgesteld om een grote voorzichtigheid aan de dag te leggen bij de opmaak van haar budget. BRUGEL wil dat SIBELGA in de toekomst haar berekeningshypothesen onderzoekt om te grote verschillen met de werkelijkheid te vermijden.

In het kader van haar tariefbevoegdheid verklaart BRUGEL dat de geraamde budgetten voor het OSP-programma voor 2016 overeenkomen met de budgetten in het kader van de uitwerking van de tarieven voor de regulatoire periode van 2015-2019.

Bijgevolg stelt de BRUGEL de Regering voor om het programma van de openbare dienststopdrachten 2016 goed te keuren.

* *
*